

Informatieboekje Sunte Werfert

Groep 7

Voorwoord

Met dit informatieboekje willen we u een indruk geven van wat er zoal aan leeractiviteiten aan bod komt op het gebied van de verschillende vakken.

We willen u op de hoogte brengen van wat wij van de kinderen verwachten op het gebied van zelfstandigheid, huiswerk en de rol van de ouders hierbij.

Tot slot willen we benadrukken dat wij altijd bereid zijn vragen van u te beantwoorden, schroom dus niet om een afspraak te maken.

We geven dit boekje bewust vóór de kennismakingsavond aan u mee. Zo kunt u het van tevoren lezen. Tijdens de kennismakingsavond zult u samen met uw kind de klas 'ontdekken'. Als u dit boekje dan gelezen hebt, zult u nog beter begrijpen wat uw kind bedoelt en kunt u de dingen hoogst waarschijnlijk beter plaatsen... Zeker de moeite waard dus!

Algemeen gedeelte

In dit eerste algemene gedeelte krijgt u informatie die voor u en voor uw kind van belang is. Verderop wordt per vakgebied de gang van zaken kort aangegeven.

In groep 7 horen de leerlingen bij de bovenbouw van de basisschool. Eind groep 7 krijgen de leerlingen al een voorlopig advies voor het vervolgonderwijs.

Er wordt van hen dan ook een actieve werkhouding verwacht, zowel in de groep als daarbuiten. We werken aan de zelfstandigheid van de leerlingen en geven aan dat ze ook zelf verantwoordelijk zijn voor hun leerresultaten.

Dit laten de leerlingen zien door bijvoorbeeld zelf hun werk na te kijken en daarop volgend, als dat nodig is, hulp of uitleg te vragen aan de leerkracht.

Eigen initiatief wordt gestimuleerd.

In groep 7 krijgen de leerlingen soms ook huiswerk. Dit kan het leren van toetsen zijn voor de WO vakken of extra ondersteuning voor bijvoorbeeld spelling of rekenen.

Het leerblad voor de toetsen wordt altijd minimaal 1 week van tevoren meegegeven en de toetsdatum is dan ook bekend.

Nieuw

In groep 7 krijgen de kinderen voor het eerst Engels en Blits. Voor de vakinhoudelijke informatie kunt u verderop in het boekje terecht.

Extra activiteiten

Dit jaar doen de leerlingen Verkeersexamen. Het eerste gedeelte van het jaar wordt de methode gevolgd en in het tweede gedeelte staat het examen centraal. Via Veilig Verkeer Nederland krijgen de leerlingen een examenboekje met vragen. Ze doen een schriftelijk- en een praktijkexamen. Deze vindt meestal plaats in april/mei.

Ook vindt er in groep 7 een gehandicaptenproject plaats. Een groep gehandicapte ouderen komen de kinderen vertellen en laten ervaren wat het is om met een handicap te leven.

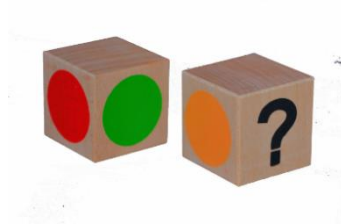
Voorlopig advies

Aan het eind van groep 7 krijgen de leerlingen hun voorlopig advies. Dit houdt in dat de leerkracht een (verwacht) advies geeft t.a.v. het vervolg onderwijs. Het is dan ook raadzaam om met uw kind de

open dagen die in januari, februari of maart gehouden worden te bezoeken om alvast een idee te krijgen welke scholen in aanmerking komen.

Zelfstandig werken

De leerlingen en leerkrachten maken samen deel uit van het onderwijsleerproces waarbinnen de kinderen vooral leren om zichzelf te ontwikkelen. Wij bieden een duidelijke structuur voor kinderen waarbinnen een steeds groter beroep wordt gedaan op zelfstandigheid. Doormiddel van kiesborden, taken, planborden, dag- en weektaken werken we samen met de kinderen aan een ontwikkeling naar een steeds grotere mate van zelfstandigheid.

Hierbij maken we gebruik van het stoorblok en het stoplicht. Ieder kind krijgt een stoorblok waarmee het kan aangeven of het ongestoord willen werken, een vraag heeft of wil samenwerken. Klassikaal maken we gebruik van het stoplicht. Staat dat op rood dan werken de kinderen zelfstandig. Staat het licht op oranje dan mag de leerkracht niet gestoord worden, maar is onderling overleg toegestaan. Op groen mag er met iedereen overlegd worden.

Elke dag werken we ook aan de **instructietafel**. De leerkracht kan op deze manier de kinderen intensiever benaderen, omdat de betrokkenheid in een klein groepje groot is. De leerkracht kan zo de kinderen extra hulp of uitdaging bieden.

Wanneer er in een kleine groep wordt gewerkt, betekent dat voor de andere kinderen dat zij zelfstandig aan het werk zijn. Deze werkwijze is voor ieder kind herkenbaar.

Bijna dagelijks werken de leerlingen zelfstandig aan taken. De leerlingen verwerken dan uitgelegde stof en automatiseren hun handelingen en oefenen de aangeleerde strategieën. Dit doen we met behulp van weektaken. De kinderen leren hiermee te plannen, hun verantwoordelijkheid te nemen en worden eigenaar van hun eigen leerproces. Dit werkt motiverend.

De vreedzame school

Met de hele school werken we aan een positief, veilig en democratisch klimaat op school. Dit doen we allemaal en we verbinden ons hiermee aan het concept 'de Vreedzame school'.

De Vreedzame School is geen methode met alleen lessen. Er is wel een *lessenserie*. Maar die beschouwen we als een kapstok, waaraan de school houvast heeft en die een zekere mate van continuïteit garandeert.

De lessenserie bestaat uit *interactieve lessen* voor *alle groepen* rondom het *centrale thema: het oplossen van conflicten zonder geweld*. Ook *sociale vaardigheden* die daar

een voorwaarde voor zijn, komen aan bod. De lessen worden door de groepsleerkrachten gegeven.

In het verlengde van de lessen realiseert het schoolteam een *sociaal klimaat*, dat de school tot *gemeenschap* maakt, waarin iedereen zich *medeverantwoordelijk, thuis* en *betrokken* voelt.

In blokken werken we aan de volgende thema's:

Blok 1: een positieve klas

In dit blok staan de lessen in het teken van het creëren van een positief klimaat in de klas. Samen met de leerlingen maken we afspraken over hoe we met elkaar omgaan in de klas. Leerlingen bedenken zelf taken en verantwoordelijkheden.

Blok 2: conflicten zelf oplossen

Hierin leren de leerlingen het begrip “conflict”. En ze krijgen zicht op hoe je kunt reageren op een conflict. Na dit blok verwachten we van de leerlingen dat ze zélf – met behulp van een heel eenvoudig stappenplan – hun conflicten oplossen.

Blok 3: communicatie

Goede communicatie is de sleutel tot het oplossen en voorkomen van conflicten. In dit blok besteden we onder andere aandacht aan de rol van misverstanden, het je kunnen verplaatsen in het gezichtspunt van een ander, actief luisteren en samenvatten.

Blok 4: gevoelens

In dit blok worden verschillende, belangrijke vaardigheden voor conflictoplossing geleerd, waaronder het herkennen van je eigen gevoelens (en erover kunnen vertellen) en het erkennen en accepteren van de gevoelens van een ander.

Blok 5: mediatie

In dit blok wordt het begrip “mediatie” aangeboden en wordt in de bovenbouw het “stappenplan voor mediatie” geïntroduceerd en geoefend. Vaardigheden uit de voorgaande blokken worden geïntegreerd.

Blok 6: anders en toch samen

Veel conflicten komen voort uit een vooroordeel ten aanzien van verschillen. In dit blok staan samenwerken en het waarderen van verschillen centraal.

In groep 7 zullen de kinderen steeds meer verantwoordelijkheid gaan dragen voor het sociale klimaat in de klas en de school. Door kinderen taken en verantwoordelijkheden te geven, werken we aan het bevorderen van gemeenschapszin.

Hierbij beschouwen we de klas en de school op zichzelf als “maatschappij”. Deze zijn bij uitstek geschikt als oefenplaats waar kinderen zich vaardigheden en attitudes eigen maken die passen bij actief en betrokken democratisch burgerschap.

Vakinhoudelijke informatie

Nederlandse taal - Taal actief

Voor het vak taal en spelling maken we gebruik van de methode: **Taal actief**.

Met taal actief werken alle leerlingen vanaf dag één op hun eigen niveau. In de lesboeken en werkboeken is elk lesdoel op drie niveaus uitgewerkt.

- 1 ster: drempelniveau
- 2 ster: basisniveau
- 3 ster: verrijkningsniveau

Alle leerlingen starten met een beginopdracht: 'Eerst proberen.' Aan de hand van het aantal fouten bepalen we op welk niveau de leerling aan de slag gaat.

In elke les is een instructiekader ofwel instapkaart afgebeeld. De instapkaart geeft een duidelijke doelbeschrijving ('Dit ga je leren') en een uitleg in begrijpelijke taal ('Dit moet je weten').

Bij spelling wordt naast de reguliere spellingsafspraken ook werkwoordspelling aangeboden.

Bij taal komen de volgende onderdelen aan bod:

Verkennen van tekens

Leerdoelen: aanhalingstekens, dubbele punt, komma, apostrof, puntkomma.

Verkennen van woorden

Leerdoelen: lidwoord, zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord (met en zonder zelfstandig naamwoord), werkwoord, voorzetsel, voorzetseluitdrukking, bezittelijk voornaamwoord, leenwoorden, bijwoord, voegwoord, persoonlijk voornaamwoord, aanwijzend voornaamwoord.

Verkennen van werkwoorden

Deze leerlijn biedt grammaticale begrippen en inzicht in relaties tussen zinsdelen. Dit zijn voorwaarden voor het correct schrijven van de uitgangen bij werkwoordspelling.

Verkennen van zinnen

Leerdoelen: woorden als onderwerp, samengestelde zinnen met hoofd- en bijzin, lijdend voorwerp, gezegde, bepalingen van tijd en plaats, meewerkend voorwerp, samengestelde zinnen met twee hoofdzinnen.

Verkennen van taalgebruik

Leerdoelen: directe en indirecte rede, formeel en informeel taalgebruik, beeldspraak, dubbelzinnig taalgebruik.

Woorden en woordclusters

De kinderen krijgen in het basismateriaal per jaargroep ruim 400 woorden aangeboden volgens de aanpak Met woorden in de weer. Alle themawoorden komen minimaal zes keer aan bod.

Woordleer- en onthoudstrategieën

De kinderen krijgen per jaargroep acht lessen aangeboden die specifiek zijn gericht op het leren onthouden van woorden en woordbetekenissen. Hierbij worden de woordstructuren ingezet.

Spreken en luisteren

De kinderen krijgen per jaargroep zestien lessen aangeboden die op zes praatsoorten zijn gericht: verhalend, informatief, instructief, betogend, expressief/poëtisch, contactueel. Elke les heeft een praat- en luisterhulp.

Schrijven

De kinderen krijgen per jaargroep zestien lessen aangeboden die op zes tekstsoorten zijn gericht: verhalend, informatief, instructief, betogend, expressief/poëtisch, contactueel. Elke les heeft een praat- en luisterhulp.

Samenwerkend leren

De kinderen krijgen op diverse momenten werkvormen aangeboden waarbij ze gestructureerd samenwerken in twee- of viertallen. Per thema wordt een les aangeboden waarin een samenwerkingsdoel centraal staat.

Taal- en letterkunde

Taalbegaafde kinderen krijgen extra lesstof aangeboden die op taal- en letterkundige onderwerpen is gericht. Elk thema begint met het verwerven van kennis en inzicht, dat de kinderen toepassen in een eindproduct. De leerdoelen stijgen uit boven de kerndoelen en referentieniveaus.

Spelling

Bij spelling komen de volgende onderdelen aan bod:

Weetwoorden

Spellingcategorieën: woorden met ei/ij, i klinkt als ie, au/ou, -isch(e), c klinkt als s of k, b klinkt als p, th klinkt als t, -heid/-teit, ge klinkt als zje, cht/ch, tie/ctie klinkt als tsie/ksie, iaal/ieel/ueel, leenwoorden uit het Engels/Frans, woorden met x

Regelwoorden

Spellingcategorieën: woorden met 's, -aatje/-ootje/-uutje, hoofdletter, eind -d, open en gesloten lettergreep, trema, stoffelijk bijvoeglijk naamwoord.

Tegenwoordige tijd

De leerlijn Taal verkennen biedt grammaticale begrippen en inzichten in relaties tussen zinsdelen. Dit zijn voorwaarden voor het correct schrijven van de uitgangen bij werkwoordspelling.

Verleden tijd

De leerlijn Taal verkennen biedt grammaticale begrippen en inzichten in relaties tussen zinsdelen. Dit zijn voorwaarden voor het correct schrijven van de uitgangen bij werkwoordspelling.

Voltooid tijd

De leerlijn Taal verkennen biedt grammaticale begrippen en inzichten in relaties tussen zinsdelen. Dit zijn voorwaarden voor het correct schrijven van de uitgangen bij werkwoordspelling.

Lezen – Estafette

Voor het voortgezet technisch lezen gebruiken wij de methode: Estafette. Deze methode sluit naadloos aan op onze methode voor aanvankelijk leesonderwijs Veilig Leren Lezen van groep 3 en gaat uit van de nieuwste inzichten t.a.v. het leren lezen. Een belangrijk didactisch uitgangspunt van Estafette is het fasenmodel bij de leesverwerving. Volgens dit model leren kinderen eerst correct lezen, waarna ze hun leessnelheid verhogen om vlot en vloeiend te leren lezen. Specifieke leesmoelijkheden worden eerst apart geoefend. Eerst goed, dan vlot. Vervolgens krijgen de kinderen teksten. Kinderen die dat nodig hebben, krijgen gerichte instructie en feedback.

Wij bieden de kinderen leesonderwijs op maat. Hun leesprestaties bepalen de aanpak voor iedere kind afzonderlijk. Estafette kent drie verschillende aanpakken:

Aanpak I voor risicolezers

Met begeleiding, extra leestijd en meer instructie. Deze kinderen krijgen leesonderwijs dat afgestemd is op hun lesniveau en behoeften. Extra aandacht is gegarandeerd met een verlengde instructie, begeleide verwerking, begeleide oefening en extra leestijd. Ook besteden we systematisch aandacht aan het herhaald lezen van eenvoudige teksten en het automatiseren van de leesvaardigheid. Risicolezers krijgen binnen de groep de kans om zich op te trekken aan betere lezers. Wellicht dat uw kind deze teksten meekrijgt om ook thuis deze te oefenen.

Aanpak II voor methodevolgers

Met een klassikale basisinstructie en zelfstandig werken. Methodevolgers krijgen klassikaal instructie. Vervolgens gaan ze aan de slag met verwerkingsopdrachten, die ze individueel of samen met een leesmaatje maken. Zo combineren we instructie en begeleiding met de mogelijkheid van zelfstandig werken.

Aanpak III voor snelle lezers

Met een minimale instructie, volop zelfstandig werken en veel vrijheid in lezen. Snelle lezers werken met een minimale instructie aan hun eigen leesontwikkeling. Ze maken opdrachten in de Estafetteeloper, een speciaal werkboek dat een onderhoudsprogramma bevat. Ook snelle lezers volgen de normale doorgaande leeslijn. Ze lezen de Estafette-leesboeken alleen sneller en kiezen verder zelf boeken uit onze mediatheek. De opdrachten die ze daarbij maken, zijn vooral gericht op leesbeleving en leesbevordering.

Leesniveaus

Tweemaal per jaar worden er toetsen afgenomen, waarbij we bepalen of het kind het minimale AVI-niveau van zijn leerjaar beheerst. D.m.v. de juiste Estafette-aanpak maken wij hierin verschil voor kinderen die eigenlijk verder zijn. In het rapport zult u dit leesniveau van uw kind vinden.

Begrijpend lezen

Voor begrijpend lezen maken we gebruik van de methode Nieuwsbegrip XL. Nieuwsbegrip XL is een aanpak waarbij de leerlingen teksten lezen over een actueel onderwerp, maar ook in aanraking komen met ander soortige teksten zoals: gedichten, recepten, songteksten, mails etc.

Aan de teksten zijn leesbegrip- en woordenschatoefeningen gekoppeld, met als doel leerlingen strategisch te laten lezen. De actualiteit motiveert leerlingen om de tekst te lezen. Doordat de leerkracht 'hardop-denkend' voordoet hoe hij als leesexpert een tekst aanpakt, laat hij zien hoe hij een leesstrategie gebruikt om de tekst te doorgronden.

Leesstrategieën

Met Nieuwsbegrip oefenen leerlingen de volgende leesstrategieën:

- voorspellen
- ophelderen van onduidelijkheden
- samenvatten
- vragen stellen
- relaties/verwijswoorden

Deze strategieën voor begrijpend lezen vormen ook de basis van een stappenplan wat leerlingen gebruiken bij het lezen van de teksten.

Het NOS Jeugdjournaal maakt iedere maandag een filmpje dat inhoudelijk aansluit op de teksten van Nieuwsbegrip. Hiermee wordt de tekst ondersteund.

Nieuwsbegrip wordt elke zes weken getoetst aan de hand van bloklessen waarin de verschillende strategieën aan bod komen.

Een keer per jaar (in januari) wordt het begrijpend lezen getoetst met de toets Begrijpend Lezen van het CITO leerlingvolgsysteem.

Stillezen – leesbeleving

Iedere dag wordt er gestart met 20 minuten stillezen. De kinderen mogen lezen uit een boek naar keuze. De doelstelling is tweeledig:

Kinderen leren dat lezen leuk kan zijn; je kunt heel veel plezier beleven aan een leuk boek.

Kinderen maken veel 'leeskilometers'. Door veel te lezen gaan kinderen ook aanzienlijk beter lezen.

Dat is heel belangrijk, omdat de vaardigheid lezen aan de hele schoolcarrière ten grondslag ligt.

Tutorlezen

In de loop van het schooljaar worden leerlingen van groep 7 en 8 ingezet bij het Tutorlezen.

Dan begeleiden zij leerlingen uit de onderbouwgroepen bij het lezen (één op één, 3x per week, tijdens het stillezen.)

Er wordt in blokken van 10 weken gewerkt. De kinderen worden vooraf geïnstrueerd en gedurende het proces gevolgd door de leescoördinator.

Rekenen – Wereld in Getallen

Voor het vakgebied rekenen maken we gebruik van de methode De Wereld in Getallen. Er is veel aandacht voor oriëntatie op rekenmoeilijkheden, begripsvorming, inoefening en het automatiseren van rekenvaardigheden. De methode werkt met een weektaak voor het zelfstandig werken en differentiatie op 3 niveaus.

Het leerjaar is opgedeeld in 8 blokken van 4 of 5 weken. Bij een blok van 5 weken zijn de eerste 4 weken voor de basisstof. In week 5 volgt de toets met daarna herhaling en verrijking.

Weektaak voor zelfstandig werken

Elk kind werkt dagelijks zelfstandig aan de weektaak. In de opgaven komt alleen behandelde stof aan bod. Zo leren de kinderen om zelf problemen op te lossen en hun werk te plannen. Bij de weektaak horen ook oefeningen op de computer.

De weektaak is gedifferentieerd in moeilijkheidsgraad. De niveaus zijn: minimum, basis en plus.

Kinderen kunnen makkelijk doorwerken en overstappen op het volgende niveau.

Met de niveaus minimum (1 ster), basis (2 sterren) en plus (3 sterren) is er voor ieder kind een passend rekenaanbod.

Voor rekenzwakke kinderen: bijwerkboek

Na elke klassikale instructie geven wij rekenzwakke kinderen verlengde instructie in het bijwerkboek. Zij krijgen één oplossingsstrategie aangeboden. De overige kinderen werken op dat moment zelfstandig aan hun werk en weektaak. Zo kunnen wij ons helemaal richten op de verlengde instructie.

Voor rekensterke kinderen: pluswerkboek

Voor rekensterke kinderen is er het pluswerkboek. Daarin werken ze als ze klaar zijn met het plusniveau in de weektaak. De opgaven zijn verdiepingen, vragen meer rekenkundig inzicht, maar lopen niet vooruit op de komende lesstof.

De rekenonderdelen die in groep 7 aan bod komen:

Getalbegrip hele getallen

In groep 7 werken de leerlingen in het getallengebied tot en met 1.000.000. De leerlingen leren de verschillende manieren van uitspreken en de schrijfwijze van grote getallen. Romeinse cijfers worden geïntroduceerd.

Optellen en aftrekken

Dit jaar komt het optellen en aftrekken tot en met 1.000.000 en het cijferen tot en met 10.000 aan de orde. Gebruik van de structuur van het getal is belangrijk. Optellen en aftrekken met kommagetallen is een nieuw doel.

Vermenigvuldigen

De leerlingen vermenigvuldigen handig met grote getallen, samengestelde getallen en (afgeronde) kommagetallen. De leerlingen leren het cijferend vermenigvuldigen met hele getallen en kommagetallen.

Delen

De leerlingen leren het delen met kommagetallen en het schattend delen. De staatsom (herhaald aftrekken) wordt nu geïntroduceerd. In eerste instantie wordt gedeeld met een kleine deler.

Getalbegrip kommagetallen

In dit jaar wordt er naast de tienden en de honderdsten ook met duizendsten gewerkt. Het positie-schema ondersteunt bij het bepalen van de waarde van de cijfers in een getal en het vergelijken van kommagetallen.

Breuken

De leerlingen leren, naast de begripsvorming (gelijkwaardigheid en vergelijken van breuken) ook breuken op te tellen en af te trekken. Ze ontdekken de relatie tussen breuken, kommagetallen en procenten.

Procenten

In groep 7 worden procenten geïntroduceerd. De leerlingen leren kortingen en de nieuwe prijs te berekenen (handig, schattend of via de 1% regel). Ook de relatie tussen procenten, breuken en verhoudingen wordt gelegd.

Geld

De leerlingen rekenen met geldbedragen (kommagetallen) in verschillende toepassingsituaties. Ook het schattend rekenen en afronden van geldbedragen komt expliciet aan de orde.

Tijd

De relatie tussen de grootheden tijd en afstand (snelheid) wordt gemaakt. Daarnaast rekenen de leerlingen met verschillende tijdseenheden zoals de seconde, minuut, uur, dag en jaar.

Meten

In groep 7 leggen de leerlingen de relatie tussen spiegelen en symmetrie. Daarnaast worden de verschillende aanzichten (positiebepalen en perspectief) van een bouwsel gekoppeld aan plattegronden.

Zakrekenmachine

De rekenmachine wordt in dit jaar geïntroduceerd. De leerlingen maken berekeningen met hele getallen en kommagetallen. Ook maken ze van een deling en een breuk een kommagetal.

Diversen

Dit jaar leren de leerlingen zelf diagrammen samen te stellen. De lijndiagram en de afstandtijdgrafiek zijn nieuw. Daarnaast leren ze verhoudingen toepassen bij o.a. het vergroten en verkleinen.

De kinderen zijn ongeveer een uur per dag met rekenen bezig.

Eén dag per week is er een projecttaak, deze gaat over het bedenken van oplossingen bij praktische problemen bij onderwerpen als: tijd, de euro, maten en gewichten.

Wereldoriëntatie – Blink Geïntegreerd

Met wereldoriëntatie werken we niet meer vakgericht, maar in thema's. De geïntegreerde thema's sluiten aan bij hoe kinderen naar de wereld kijken en zorgen er tegelijkertijd voor dat de belangrijkste aspecten van de wereld aan bod komen. Denk aan onderwerpen als klimaatverandering, verschillende culturen of de verdeling van eten. Binnen een thema werken de kinderen aan een eindopdracht, zoals het bedenken van een restaurant

waarin je gerechten uit de hele wereld tegenkomt. Je kunt deze opdrachten klein of groot uitvoeren. Bijvoorbeeld door het restaurant alleen op papier te bedenken, of door het restaurant ook daadwerkelijk op te zetten. Het ene thema heeft meer aspecten van aardrijkskunde en geschiedenis in zich, het andere thema is bijvoorbeeld meer natuur en aardrijkskunde. Met alle thema's samen dek je alle kerndoelen van wereldoriëntatie, inclusief burgerschap. Hierbij maken de kinderen gebruik van computer, bronnenboeken en experimenten.

Twee keer per jaar komt een schoolbreed thema aan bod. Voor dit schooljaar zal dit het onderwerp We horen bij elkaar zijn en Het wereldrestaurant.

In het overzicht hieronder ziet u de thema's die aangeboden worden. Dit jaar zijn de B-thema's 'aan de beurt'.

OVERKOEPELEND ONDERWERP EN PERIODE	GROEP 5/6 PAKKET B	GROEP 7/8 PAKKET B
Bijzondere families Periode 1 Start schooljaar tot de herfstvakantie	Wereldse kinderen Hoe is het leven van jou en van andere kinderen in Nederland? En hoe leven kinderen in andere delen van de wereld?	Fantastische families Families zijn belangrijk in alle tijden. Welke families uit de geschiedenis hebben een belangrijke betekenis gehad?
Natuurlijke aanpassers Periode 2 Vanaf herfstvakantie tot kerst	Bijzondere bewoners Planten en dieren zijn goed in overleven en passen zich aan, maar lukt dat altijd?	Op leven en dood Survival of the fittest in de natuur. Is het erg dat dieren (uit)sterven?
Communicatie is alles Periode 3 Vanaf januari tot voorjaarsvakantie	Dit wil ik zeggen Op welke manieren brengen mensen hun boodschap over? Waarom doen ze dat?	Datadelers Hoe communiceren mensen met elkaar? Was dat vroeger anders? Hoe belangrijk is data en privacy?
Wereldse kwesties Periode 4 Vanaf voorjaarsvakantie tot meivakantie	Klimaatkenners Wat is weer, wat is klimaat? En welke gevolgen kan de klimaatverandering voor de aarde hebben?	Oorlog en Vrede Hoe is het leven tijdens een oorlog? En wat gebeurt er daarna?
De groene wereld Periode 5 Vanaf meivakantie tot zomervakantie	De groene fabriek Wanneer noem je een bedrijf 'groen'? Wat komt er allemaal kijken bij het opzetten van een groene fabriek?	Eerlijk design Hoe kunnen nieuwe ontwerpen ervoor zorgen dat we beter met de wereld omgaan? Welke ideeën zijn er nu al en wat zou er in de toekomst nog meer kunnen?

Topografie – Topomania

TopoMania is een oefenprogramma waarmee topografie geoefend kan worden. De oefeningen in het programma zijn erop gericht de leerlingen spelenderwijs de topografische onderdelen op een kaart te laten herkennen en benoemen.

De onderliggende gedachte bij de oefeningen is: uitdaging *en* ondersteuning. Met een score systeem wordt de leerling uitgedaagd de oefeningen zo goed mogelijk uit voeren en met een hint systeem krijgt de leerling de mogelijkheid nog niet bekende onderdelen te leren kennen.

Om de oefening zo divers mogelijk te maken worden de kaarten in verschillende vormen aangeboden:

- oefeningen met zes spelvormen
- kant en klare werkbladen
- filmpjes van de oefeningen
- webkaarten
- toetsen

In groep 7 leren we van de topografie van Europa:

- De landen van Europa en hun hoofdsteden
- De zeeën
- De grote wateren
- De gebergten

Schrijven - Pennenstreken

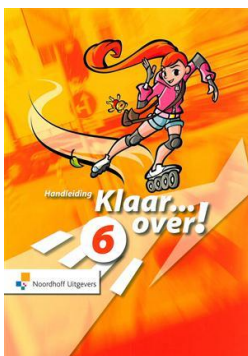

Op onze school wordt gewerkt met de methode **Pennenstreken**. In groep 7 zijn we bezig met voortgezet schrijven. Dit omvat de volgende onderdelen:

- methodisch schrijven
- temposchrijven
- blokschrift

Het uitgangspunt is het schrijven van een goed verzorgd en leesbaar handschrift. We werken met de kinderen aan het opvoeren van de schrijfsnelheid, zonder dat de leesbaarheid verloren gaat. Het schrijven van blokletters wordt aangeleerd, zodat later moeiteloos formulieren ingevuld kunnen worden. Met behulp van de schriftbeschuiving proberen we de schrijfmentaliteit van de kinderen te vergroten. Is het schrift voor anderen leesbaar? De communicatieve functie van het schrift vereist dat anderen de mededeling kunnen lezen.

Verkeer – Klaar over!

Goed verkeersonderwijs is van levensbelang. Dat zien we iedere dag op straat. De lessen verkeer zijn goede en effectieve verkeerslessen. De lessen hebben een heldere opbouw en hebben een duidelijke kern. Elke les staat een verkeersregel centraal, deze wordt uitgewerkt door er met elkaar over in gesprek te gaan, verkeerssituaties te beschrijven. Maar ook het digibord wordt ingezet bij de verkeerslessen. Klaar...over! richt zich op praktische kennis, die leerlingen in het verkeer direct kunnen toepassen.

De thema's die aanbod komen zijn:

- lopen
- fietsen

- voorrang
- tekens (borden)
- hinderen
- grote weggebruikers
- openbaar vervoer
- rotondes
- skaten

De kennis van het verkeer wordt in groep 7 getoetst door middel van een schriftelijk- en een praktijkexamen. Het extra oefenen van het schriftelijk examen wordt gedaan door opgaveboekjes verstrekt door Veilig Verkeer Nederland. Tijdens het VVN schriftelijk Verkeersexamen wordt getoetst of de leerlingen de verkeerskennis beheersen en voldoende inzicht hebben in verkeerssituaties. Tijdens het VVN praktisch Verkeersexamen wordt getoetst of de leerlingen de opgedane verkeerskennis goed kunnen toepassen in het echte verkeer. Meer informatie vindt u op de volgende website, tevens kunnen de kinderen hier oude examens oefenen:

<https://vvn.nl/verkeersexamen>

Engels – Groove.me

Groove.me is de eerste complete lesmethode Engels waarbij popmuziek de basis is van alle lessen. Muziek motiveert en enthousiasmeert kinderen!

Met Groove.me leer je Engels spreken, schrijven, lezen, luisteren en zingen. In de lessen zitten verschillende vormen van differentiatie om optimaal aan te sluiten bij de niveauverschillen van leerlingen.

- Per jaar zijn er 12 songs. Elke song bestaat uit 2 lessen (lesson A en lesson B). Elke les duurt ongeveer 45-60 minuten.
- Na elke 3 songs (6 lessen) volgt een herhalingsles waarin de belangrijkste woorden, zinnen en in groep 7-8 ook grammatica worden herhaald en geoefend. Deze herhalingslessen zijn nieuw en zitten vanaf schooljaar 2017-2018 in de methode.
- Per jaar zijn er 4 geïntegreerde kennis- en vaardigheidstoetsen. De toets kun je afnemen na 3 songs en de herhalingsles (7 lessen in totaal). De toetsen bevragen woorden, zinnen, en in groep 7-8 ook grammatica. Bij elke toets zit een antwoordblad en een normeringsvoorstel.

Blits – studievaardigheden

In groep 7 en 8 gebruiken we de methode Blits voor studievaardigheden. Blits staat voor begrijpend lezen van informatieve teksten en andere studievaardigheden. De methode bestaat uit een bronnenboek en een werkboek. We werken aan de hand van 3 hoofdrubrieken:

Hanteren van studieteksten

samenvatten, uittreksel maken, aantekeningen maken, hoofdgedachte en centrale vraag weergeven, schematiseren in tabellen, diagrammen, grafieken; beoordelen van tekst op bruikbaarheid, feiten, meningen en conclusies.

Hanteren van informatiebronnen

Alfabetiseren, kiezen van een geschikte bron en ingang, kiezen van trefwoorden; onderscheiden van en omgaan met specifieke naslagwerken (woordenboek, encyclopedie, telefoongids, internet.)

Kaartlezen

Selecteren van de geschikte kaart, identificeren (met hulp van vakkenstelsel, windroos, legenda, register en schaal), visualiseren, analyseren en interpreteren van kaartgegevens.

Lezen van schema's, tabellen en grafieken: selecteren van een grafiek als informatiebron, identificeren van gegevens met gebruik van titel, symbolen e.d., analyseren en interpreteren van gegevens.

Schema's, tabellen en grafieken

Expressievakken

Onze kinderen krijgen les in muziek, tekenen en handvaardigheid, maar ook is er bijvoorbeeld gelegenheid om een toneeltje te oefenen en uit te voeren, een dansje te laten zien of een verhaal te maken.

Voor ons muziekonderwijs is gebruiken wij de methode: **Moet je doen**. Wij zorgen ervoor dat de kinderen vertrouwd raken met muziek. We nemen de leerlingen mee op een muzikale reis en richten ons op zingen, luisteren, muziek maken, vastleggen en bewegen.

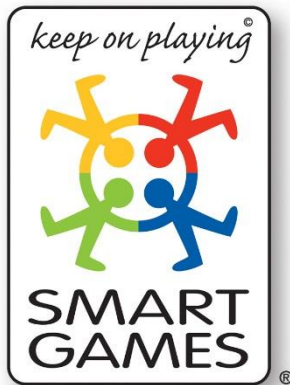
Door de verschillende activiteiten is muziek echt een doe-vak. De leerlingen doen op een speelse en leuke manier kennis, inzicht en vaardigheden op en leren een mening te vormen over muziek.

Gymnastiek – Planmatig bewegingsonderwijs

We werken op school met de methode: planmatig bewegingsonderwijs. Deze lessen worden door de eigen leerkracht of door stagiaires van CIOs of ALO gegeven. Alle groepen hebben per week 1 keer, 1½ uur gym. Beoordeling is er aandacht voor sport of spel en voor vaardigheden. De afspraak is dat de kinderen zich na de gymlessen wassen of douchen.

Ons Plusaanbod

Ons Plusaanbod is in ontwikkeling en bedoeld voor de betere leerlingen.

Onder Plusleerlingen verstaan we:

- hoogbegaafde of begaafde, gemakkelijk lerende kinderen; kinderen die uitblinken in een bepaald vak en die de betreffende leerstof van dat vak in het leerjaar waarin ze zitten al doorgewerkt hebben;
- goede leerlingen die nieuwsgierig zijn naar extra uitdagingen op verschillende terreinen.

Voor al deze leerlingen geldt dat zij een behoorlijke mate van zelfstandigheid moeten bezitten.

Op dit moment worden naast het verrijkingsmateriaal uit de reguliere methode gebruikt, maar ook uit Topklassers, Kien, Somplextra, Smartgames en ander uitdagend leermateriaal.

Topklassers

Met Topklassers kan zowel individueel als met een groep(je) gewerkt worden. Hierbij wordt een beroep gedaan op het analytisch, creatief en praktisch denkvermogen van de leerlingen. Topklassers biedt verbreding en verdieping aan in voor kinderen aantrekkelijke en uitdagende vakgebieden.

Kien

Kien rekenen biedt materiaal voor snelle en goede rekenaars in de groepen 3 t/m 8. Het materiaal is zodanig dat leerlingen er zelfstandig mee aan de slag kunnen. Per leerjaar is er een verzameling van dertig onderwerpen. Deze onderwerpen zijn geordend in vier categorieën: thema, getallen, meten en meetkunde en redeneren. In de categorie thema staat een grote context centraal, waarin diverse rekenactiviteiten gevraagd worden. De categorie getallen bevat vooral opdrachten rond getalbegrip en basisvaardigheden. In meten en meetkunde staan uiteenlopende onderwerpen. De kinderen moeten er vaak veel bij tekenen. In redeneren ligt het accent op het redeneren, uiteraard toegesneden op het niveau van de kinderen. Als een leerling klaar is met een onderwerp, dan kan het zelf het gemaakte werk nakijken met het antwoordenboek. Daarin staat niet alleen het antwoord, maar ook de berekening. Als het antwoord van het kind niet klopt, kan het met die berekening nagaan, waar een fout is gemaakt. Kien rekenen kan naast elke reguliere methode gebruikt worden.

Wij hopen u hiermee een goed beeld gegeven te hebben van de manier van werken en de onderwijshoudens in groep 7.